Yazım Kuralları: Büyük Harflerin Kullanımı

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Cümle ve dize başı:** Cümleler ve şiirde dizeler büyük harfle başlar. Tırnak içindeki alıntı cümleler ile iki noktadan sonra gelen cümle niteliğindeki sözler de büyük harfle başlar.
- **Kişi adları, unvanlar, lakaplar:** Ali Şir Nevayi, Mehmet Âkif Ersoy; Ahmet Bey, Ayşe Hanım, Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim. Hayvanlara verilen özel adlar da büyük harfle başlar: Karabaş, Tekir.
- **Millet, boy, dil, din adları:** Türk, Oğuz, Kırgız, Türkçe, İslam. **Yer adları:** Asya, Türkiye, Konya, Kızılay; tür bildiren ortak adlarla birlikte: Van Gölü, Ağrı Dağı, Karadeniz, Atatürk Caddesi.
- **Kurum ve kuruluş adları** ile **kitap, dergi, gazete, eser adlarının** her sözcüğü büyük harfle başlar: Türk Dil Kurumu; Kutadgu Bilig, Genç Kalemler. Eser adlarındaki "ve, ile, ya da" bağlaçları küçük harfle yazılır.
- **Belirli bir tarih** bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar (29 Ekim 1923 Pazartesi); belirli tarih bildirmeyenler küçük yazılır (Her ekim ayında…). Dünya, Ay, Güneş yalnızca gök cismi olarak kullanıldığında büyük harfle başlar.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Aşağıdaki sözcük gruplarını yazım kurallarına uygun olarak yeniden yazınız.
a) van gölü
b) türk dil kurumu
c) fatih sultan mehmet
d) ağrı dağı

2 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.
( ) Şiirde her dize büyük harfle başlar.
( ) Millet ve dil adları küçük harfle başlar.
( ) Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar.
( ) "Her ekim ayında" ifadesinde "ekim" küçük harfle yazılır.

3 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harf kullanımıyla ilgili bir **yanlışlık** vardır?
A) Oğuz kağan destanını okudun mu?
B) Manas Destanı, Kırgız Türklerine aittir.
C) Yunus Emre'nin şiirlerini çok severim.
D) Karadeniz kıyılarını gezdik.
E) Ahmet Bey bugün gelmedi.

4 Aşağıdakilerden hangisi **büyük harfle** başlamalıdır?

A) kitap B) deniz C) Türkçe D) bahar E) okul

5 Aşağıdaki cümledeki yazım yanlışlarını düzelterek cümleyi yeniden yazınız.
"geçen yaz annemle birlikte konya'ya gittik ve mevlana müzesi'ni gezdik."

6 "Toplantı 23 Nisan 2025 Çarşamba günü yapılacak."
Bu cümlede "Nisan" ve "Çarşamba" sözcüklerinin büyük harfle başlamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cümlenin başında bulunmaları
B) Belirli bir tarih bildirmeleri
C) Kişi adı olmaları
D) Kurum adı olmaları
E) Bir eserin adı olmaları

7 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "dünya" sözcüğünün büyük harfle başlaması **gerekir**?

A) Bu dünyada iyilik hiç kaybolmaz.
B) Onun dünyası kitaplardan oluşuyordu.
C) Dünya kadar işim var.
D) Güneş sistemindeki gezegenlerden biri de dünyadır.
E) Çocukların dünyasını anlamak gerekir.

8 Aşağıdaki sözcükleri birer cümlede, birinde **büyük**, diğerinde **küçük** harfle başlayacak biçimde kullanınız.
a) ay
b) güneş

9 Aşağıdaki yer adlarından hangisi **yanlış** yazılmıştır?

A) Erciyes Dağı B) Fırat Nehri C) Asya D) Atatürk Caddesi E) Marmara denizi

10 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harf, **alıntı cümle** kuralı nedeniyle kullanılmıştır?

A) Dedem her zaman "Emek olmadan yemek olmaz." derdi.
B) Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.
C) Kedimizin adı Tekir'di.
D) Kurtuluş Savaşı 1922'de zaferle sonuçlandı.
E) Kutadgu Bilig, XI. yüzyılda yazılmıştır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir **yanlışlık** yapılmıştır?

A) Oğuz boyları hakkında yeni bir kitap okudum.
B) Kırgızlar ve kazaklar, Manas Destanı'nı nesiller boyu anlattı.
C) Türkçe, dünyanın en köklü dillerinden biridir.
D) Şair, Kırım'dan İstanbul'a gelmişti.
E) Uygurlar, Göç Destanı'nın sahibidir.

12 Aşağıdaki eser adlarından hangisi **doğru** yazılmıştır?

A) Deniz İle Kum
B) deniz ile kum
C) Deniz ile Kum
D) Deniz ile kum
E) DENİZ ile Kum

13 Aşağıdaki cümlelerde kalın yazılan sözcüklerin büyük/küçük harf kullanımı doğruysa D, yanlışsa Y yazınız.

( ) Toplantılarımızı her **Salı** yapıyoruz.
( ) **Tanzimat** Fermanı 1839'da ilan edildi.
( ) Kardeşim **doğu** Anadolu'da görev yapıyor.
( ) Rüzgâr **kuzeyden** esiyordu.

14 Aşağıdaki paragrafta büyük harf kullanımıyla ilgili **dört yanlışı** bulup doğrusunu yazınız.

"Dede korkut hikâyeleri, oğuz Türklerinin hayatını anlatır. Bu hikâyeler, Kitab-ı Dedem Korkut adıyla yazıya geçirilmiştir. Hikâyelerde kahramanlar bazen kafkasya'da, bazen de Anadolu'da maceralara atılır. her hikâye bir dua ile biter."

15 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde unvan ya da lakap ile ilgili bir yazım **yanlışı** vardır?

A) Kanuni sultan Süleyman döneminde bu köprü yapıldı.
B) Yavuz Sultan Selim, Mısır Seferi'ne çıktı.
C) Ayşe Hanım bize çay ikram etti.
D) Mehmet Bey dersimize konuk oldu.
E) Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u fethetti.

16 "Şair, yeni kitabına "- - - -" adını vermişti."
Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılırsa **yazım yanlışı** yapılmış olur?

A) Bozkırın Sessiz Türküleri
B) Gecenin Rengi
C) Uzak ve Yakın
D) Rüzgâr ile Kum
E) Bozkırın sessiz Türküleri

17 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki noktadan sonra büyük harf kullanılması **gerekir**?

A) Pazardan şunları aldık: elma, armut, üzüm.
B) Üç renk çok severim: mavi, yeşil ve mor.
C) Çantasında şunlar vardı: kalem, defter, silgi.
D) Öğretmen şöyle dedi: ödevlerinizi cuma günü teslim edin.
E) Masada iki şey eksikti: tuz ve ekmek.

18 "Karabaş" ve "karabaş" sözcüklerini, birinde **büyük**, diğerinde **küçük** harf gerektirecek biçimde birer cümlede kullanınız ve farkı açıklayınız.

19 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kurum adı **doğru** yazılmıştır?

A) Yazım konusunda türk dil kurumunun kılavuzuna başvurdum.
B) Yazım konusunda Türk dil Kurumunun kılavuzuna başvurdum.
C) Yazım konusunda Türk Dil Kurumunun kılavuzuna başvurdum.
D) Yazım konusunda Türk Dil kurumunun kılavuzuna başvurdum.
E) Yazım konusunda türk Dil Kurumunun kılavuzuna başvurdum.

20 "Tarih dersinde - - - - ile ilgili bir sunum hazırladık."
Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse **yazım yanlışı** yapılmış olur?

A) Malazgirt Savaşı
B) Kurtuluş savaşı
C) Lale Devri
D) Tanzimat Dönemi
E) Orhun Yazıtları

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 (I) Dün akşam Ankara'dan dönen amcam, (II) bize "Ay'ın bu geceki görüntüsüne bakın!" dedi. (III) Hepimiz balkona çıkıp gökyüzünü izledik. (IV) Ertesi gün Pazar olduğu için geç uyandık. (V) Kahvaltıda babam, Türk mutfağının zenginliğinden söz etti.
Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangisinde büyük harf kullanımıyla ilgili bir **yanlışlık** vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

22 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harf kullanımı, **diğerlerinden farklı** bir kurala dayanır?

A) Bu dergide Kırgızların destanlarıyla ilgili bir yazı var.
B) Kitabın adı Deniz Kıyısında Bir Ev idi.
C) Genç Kalemler dergisini babamın kitaplığında buldum.
D) Dün Kutadgu Bilig'den bazı beyitler okuduk.
E) Çalıkuşu romanını bir haftada bitirdim.

23 "Mehmet Âkif, İstiklal Marşı'nı 1921'de yazdı. Marş, 12 Mart 1921'de Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edildi."
Bu parçada büyük harfle başlayan sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

A) "Mehmet Âkif" kişi adı olduğu için büyük harfle başlamıştır.
B) "İstiklal Marşı" eser adı olduğu için her sözcüğü büyük yazılmıştır.
C) "Mart" sözcüğü, cümlenin başında olduğu için büyük harfle başlamıştır.
D) "Türkiye Büyük Millet Meclisi" kurum adı olduğu için her sözcüğü büyük yazılmıştır.
E) "Marş" sözcüğü cümle başında olduğu için büyük harfle başlamıştır.

24 Aşağıdaki şiir parçasını, dize başları ve özel adlar bakımından yazım kurallarına uygun biçimde yeniden yazınız.
"bozkırda esti bir rüzgâr, adını sordum: oğuz dedi,
yedi dağ aştı bir süvari, ardında kurt gibi kaldı."

25 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bey" sözcüğünün yazımı **yanlıştır**?

A) Ahmet Bey çok nazik biridir.
B) Köyün beyi herkese yardım ederdi.
C) Kazan Bey, Oğuz beylerinin başıydı.
D) Beyler, toplantı başlıyor.
E) Toplantıya Hasan bey de katıldı.

26 Aşağıdaki cümlelerden hangisinde büyük harf kullanımına ilişkin **iki** yanlışlık vardır?

A) Yazın Ege kıyılarında gezerken Bergama'yı ve Efes'i gördük.
B) Yazın ege kıyılarında gezerken Bergama'yı ve efes'i gördük.
C) Yazın Ege kıyılarında gezerken bergama'yı ve Efes'i gördük.
D) Yazın ege kıyılarında gezerken Bergama'yı ve Efes'i gördük.
E) yazın Ege kıyılarında gezerken Bergama'yı ve Efes'i gördük.

27 "Tanzimat Dönemi'nde - - - - gazetesi, halkın okuma alışkanlığını artırdı. Namık Kemal de makalelerini - - - - dergi ve gazetelerde yayımladı."
Bu parçada boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) tasvir-i efkâr / Çeşitli
B) Tasvir-i efkâr / Çeşitli
C) tasvir-i Efkâr / çeşitli
D) Tasvir-İ Efkâr / Çeşitli
E) Tasvir-i Efkâr / çeşitli

28 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kalın yazılan yön sözcüğü **büyük harfle** başlamalıdır?

A) Babam uzun yıllar **doğu** Karadeniz'de öğretmenlik yaptı.
B) Kuşlar kışın **güneye** göç eder.
C) Evimizin pencereleri **batıya** bakıyor.
D) Rüzgâr bütün gün **kuzeyden** esti.
E) Gemi **doğuya** doğru ilerledi.

29 Büyük harflerin kullanıldığı **dört farklı** yeri, her biri için bir örnek vererek yazınız.

30 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harf kullanımıyla ilgili bir **yanlışlık yoktur**?

A) Bu yıl Temmuz ayında tatile gideceğiz.
B) Karacaoğlan, Âşık tarzı halk şiirinin önemli temsilcisidir.
C) Güneş doğarken dağın Eteklerine vardık.
D) Atatürk, Samsun'a 19 Mayıs 1919'da çıktı.
E) Her Cuma pazara gideriz.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**